

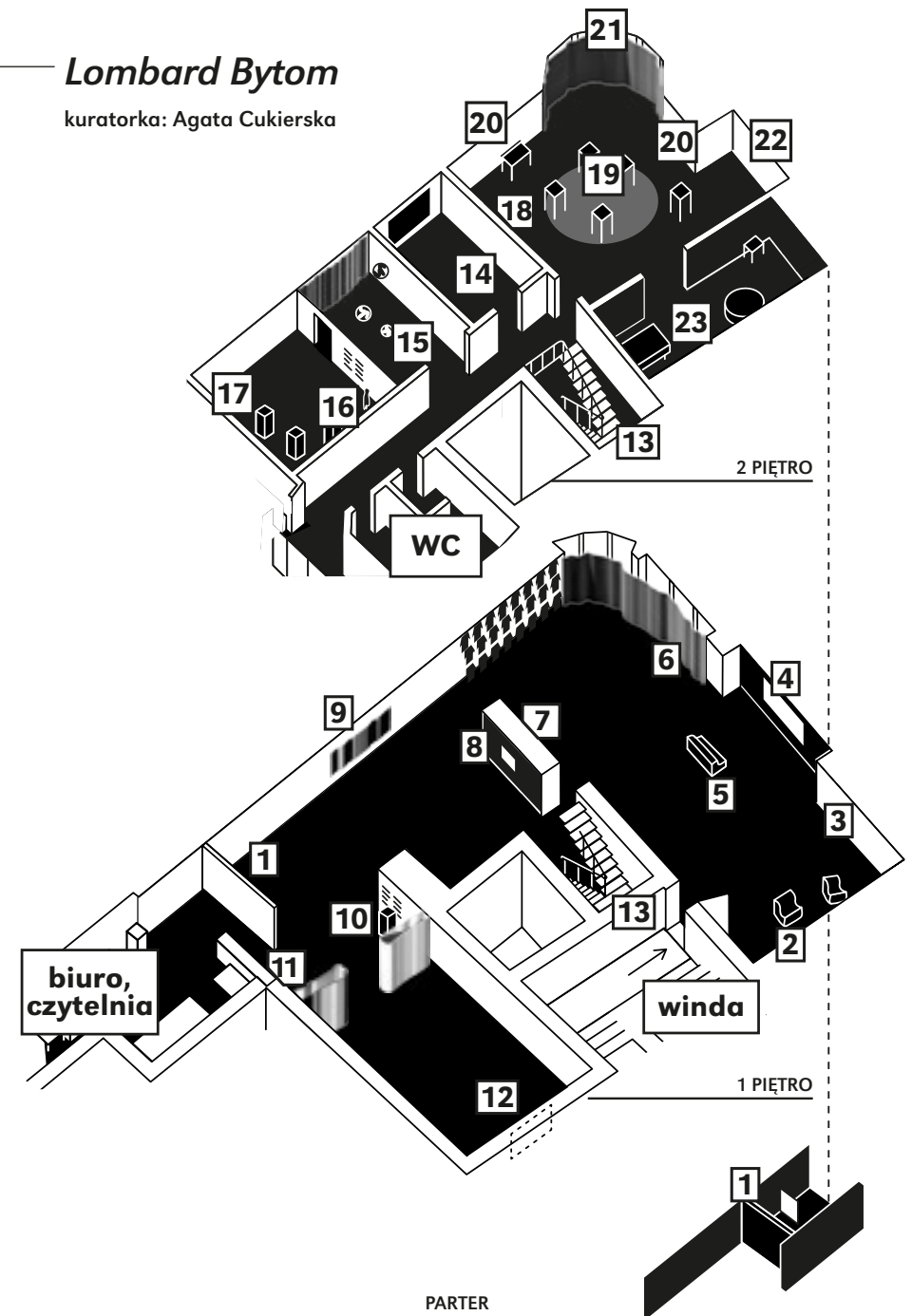
## Lombard Bytom

- 1** Lesław Tetla, **Karawana Szczęścia** instalacja w przestrzeni galerii (1. piętro) i w kiosku (parter), 2023
- 2** Sandra Rzeźniczek, **Lombard – Komis Bytom Helikopter II – Tanie Meble !! – Pożyczki pod Zastaw** film reklamowy Lombardu, nakręcony w ostatniej siedzibie, na Bobru przy ul. Wytrwałych 1
- 3** Kinga Przeliorz, **LABORATORIUM – Naczynie przemiany** obiekt, dwukomorowa, o organicznym kształcie misa, rzeźbiona z drewna grabowego, 2023
- 4** Łukasz Kowalski, **sceny, które nie zostały wykorzystane w kinowej wersji filmu „Lombard”** „Lombard”, reż. Łukasz Kowalski, film dokumentalny, 2022
- 5** Alicja Gaszta, **Łzy** pled, wełna recyklingowa, 2023
- 6** Angelika Czubasiewicz, **Wyrzeczenie** performans/installacja, 2023
- 7** Jakub Padula **Obrazek** wydruk na płótnie, 2023
- 8** Agnieszka Krawczyk, **Pozornie nic się nie dzieje** wideo, 2023
- 9** Jakub Padula, **Robert Lewandowski** banner, 3,2x1,6 m, 2023
- 10** Dariusz Rzontkowski, **Bez tytułu**, 2023
- 11** Aleksandra Górka, **Słownik dla dzieci** Znalezione w Lombardzie słownik dla dzieci w języku angielskim z 1994 roku, kolaż, 2023
- 12** Klaudia Brzezińska, **Mia żyje** wideo, 2023
- 13** Łukasz Kowalski, fototapeta, kadr z filmu **Lombard**
- 14** Jan Kukułka, **Diamentowy Szlak** instalacja z imitacją strony www, 2023
- 15** Magdalena Ferdyn, **Było minęto** instalacja z uszkodzonych kul dyskotekowych, 2023
- 16** Dobrawa Cichoń, Stefania Skłodowska, **what they were wearing** instalacja, 2023
- 17** Maria Bąk, **MUZA** instalacja, 2023, współpraca: Mikołaj Zdancewicz
- 18** Łukasz Kowalski, fototapeta, kadr z filmu **Lombard**
- 19** Igor Warykiewicz, **Głuchy telefon** instalacja, magnetofony szpulowe, 2023, współpraca: Łukasz Warykiewicz
- 20** Joanna Zdzienicka-Obałek, **Poza Światem**, cykl obiektów, recykling stali z tyżew + kawałki różnych gatunków drewna zbieranych w trakcie spacerów, 2022
- 21** Barbara Klus, **Przeżytek** obiekt, 2023
- 22** Gabriela Piłat, **Dzieci dorosłe** instalacja: rzutnik przeźroczy, slajdy, kolaż, 2023
- 23** Katarzyna Królak, **Pod Słońcem** instalacja, klosze szklane, zapis performansu, 2022



## Lombard Bytom

kuratorka: Agata Cukierska



## Lombard Bytom wystawa zbiorowa

kuratorka: **Agata Cukierska**

współpraca: **Łukasz Kowalski, Lesław Tetla, Joanna Zdzienicka-Obałek**

udział biorą: **Maria Bąk, Klaudia Brzezińska, Dobra Cichoń, Angelika Czubasiewicz, Magdalena Ferdyn, Alicja Gaszta, Aleksandra Górka, Łukasz Kowalski, Barbara Klus, Agnieszka Krawczyk, Katarzyna Królak, Jan Kukułka, Jakub Padula, Gabriela Piłat, Kinga Przeliorz, Sandra Rzeźniczek, Dariusz Rzontkowski, Stefania Skłodowska, Lesław Tetla, Igor Warykiewicz, Joanna Zdzienicka-Obałek.**

partner: Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach

1

Lesław Tetla,  
**Karawana Szczęścia** instalacja w przestrzeni galerii (1. piętro)  
i w kiosku (parter), 2023

Instalacja powstała w oparciu o artefakty pozyskane w lombardzie: zeszyt ewidencji przyjmowanych pod zastaw przedmiotów oraz zbiór figurek słoni stanowiący ich wizualną reprezentację. Całość została zaaranżowana na wzór domowej półki. Długość półki wyznaczyła objętość zdekonstruowanego zeszytu. Każdy wycięty pasek odpowiada jednemu zastawionemu przedmiotowi, a kolory pinezek wskazują na to, co się później z nimi działo. Zielony kolor oznacza, że przedmiot został odebrany przez właściciela, czerwony, że przedmiot został kupiony przez osobę trzecią, a niebieski, że przedmiot pozostał w lombardzie, tak jak figurki słoni. Kolor różowy wskazuje na łączną liczbę zastawionych rzeczy odnotowanych w zeszycie. Linearny charakter kompozycji zachowuje wiernie chronologię zdarzeń, wizualizując procesy zachodzące w lombardzie, w tym dynamikę obracania miejsca w pozostawione przedmioty. Warto zaznaczyć, że pojedynczy zeszyt reprezentuje bardzo wąski wycinek czasu funkcjonowania lombardu - średnio około 2 tygodnie.

Wzdłuż kompozycji z pasków zostały ustawione figurki słoni symbolizujące szczęście i powodzenie tworząc swoistą karawanę.

352 (100%) - ogólna liczba przedmiotów wykazana w jednym zeszycie (2 tygodnie)

W tym:

- odebranych: 61 (17,32 %)
- kupionych przez osoby trzecie: 16 (4,54 %)
- przedmioty pozostające w lombardzie:  $352 - 61 - 16 = 275$  (78,14%)

$$352 = 100\%$$

$$61 = X\%$$

$$352X = 61 \times 100$$

$$352X = 6100$$

$$X = 6100 : 352 = 17,32 \%$$

$$16 = X\%$$

$$352X = 16 \times 100$$

$$352X = 1600$$

$$X = 1600 : 352 = 4,54 \%$$

$$100\% - 17,32\% - 4,54\% = 78,14\%$$

Zakładając, że na jeden miesiąc przypadają dwa zeszyty:

$352 \times 2 \times 12 = 8448$  ogólna, szacunkowa liczba przedmiotów wykazana w rocznym zestawieniu

$$8448 \times 78,14\% = 6601$$

W ciągu 1 roku pozostaje w lombardzie ponad 6000 przedmiotów.

2

Sandra Rzeźniczek,  
**Lombard – Komis Bytom Helikopter II – Tanie Meble !! – Pożyczki pod Zastaw** film reklamowy Lombardu, nakręcony w ostatniej siedzibie, na Bobrku przy ul. Wytrwałych 1

3

Kinga Przeliorz,  
**LABORATORIUM – Naczynie przemiany** obiekt, dwukomorowa, o organicznym kształcie misa, rzeźbiona z drewna grabowego, 2023

Naczynie cechujące się organicznym kształtem. Według C.G. Junga to właśnie przestrzeń jest owym naczyniem, gdzie łączy się Psyche z Somą. „Pierwotnym doświadczeniem człowieka nie jest trwanie, utrzymywanie status quo, lecz zmiana. Naszą egzystencją rządzi archetyp przemiany. Wzorcem

każdego procesu przemiany, transformacji prowadzącej do wyłonienia się czegoś nowego są biologiczne narodziny człowieka”.

Sam proces przemiany ma swoje fazy. Momentem wyjściowym jest idea, od procesu biologicznych narodzin, poprzez inicjację, czyli ponowne narodziny po kolejne etapy odradzania się i umierania. S. Grof jest twórcą koncepcji czterech matryc okołoporodowych, która stanowi współczesną prezentację faz odrodzenia. Według Grofa proces przemiany duchowej jest modelowany przez fazy naszych biologicznych narodzin. Wyposażają nas one w ciało fizyczne, które transportuje nas przez przestrzeń tego świata, a które następnie jest poddawane kolejnym zabiegom inicjacyjnym. Całe nasze życie jest cyklem kolejnych inicjacji.

Wewnątrz naczynia czarny mak symbolizuje *nigredo*, dla alchemików pierwszy krok do osiągnięcia kamienia filozoficznego. Wszystkie poprzednie składniki musiały być odparowane i przegrzane aż do uformowania *czarnej materii*. W psychologii analitycznej *nigredo* to metafora ciemnej nocy duszy, kiedy jednostka zostaje skonfrontowana z wewnętrznym cieniem.

- 4** Łukasz Kowalski,  
***sceny, które nie zostały wykorzystane w kinowej wersji filmu „Lombard”***, reż. Łukasz Kowalski, film dokumentalny, 2022

W mieście zwanym „polskim Detroit”, Jola i Wiesiek próbują ratować upadający biznes i rozpadający się związek. Przy ulicy Wytrwałych 1, każdego dnia walczą o przetrwanie, wspierając jednocześnie mieszkańców zubożałej, przemysłowej dzielnicy i udowadniając tym samym, że siła tkwi we wspólnocie.

- 5** Alicja Gaszta,  
***Łzy*** pled, wełna recyklingowa, 2023

Szydełkuję łzy z włóczki, trochę jak nasze babcie szydełkowały różne ozdoby, dla oderwania od codzienności. Z wyszydełkowanych też tworzę pled tak duży, aby mogło się pod nim schronić jak najwięcej osób.

Pracownicy i pracownice sztuki, wbrew powszechnym stereotypom, ciężko pracują. Chociaż robią to, co lubią, oni również mają swoje obowiązki i stresy, deadlines, presję otoczenia i własną, by tworzyć coraz lepsze prace i projekty.

Do stworzenia pracy wybrałam włóczkę, bo to materiał, który kojarzy się z czymś domowym, przyjemnym, kobiecym, może pozornie nieciekawym

dla art worldu. Kłębki, jak wszystkie przedmioty w lombardzie, pochodzą z drugiego obiegu: zbierałam je od znajomych, studentek i studentów oraz innych strapionych twórców i twórczyń, aby stworzyć coś, czym będą mogli się otulić i pocieszyć, zapominając o swoich smutkach.

- 6** Angelika Czubasiewicz,  
***Wyrzeczenie*** performans/installacja, 2023

Ty, która w ziemi łonie dajesz bezpieczne schronienie  
Usłysz Barbaro, słowo.  
Do ciężkiej pracy zjeżdżamy na dół ,  
O, zechciej nas uchronić w głębokiej nocy!  
Chroń nas przed przygnieceniem ,

Ty, która jesteś naszą ochroną w walce z duchami głębi.

I wybijaj godzinę odpoczynku, ,  
Aby z wiernych ust móc pozdrowić Cię .

Mój tata, pracując jako górnik, narażał swoje zdrowie i życie. Zjeżdżając windą na szczytę, modlił się i zawierzał się św. Barbarze. Legenda głosi, że święta Barbara oddała swoje życie w imię wolności i została za to ścięta.

Gdy zbliżyłam się do natury, wiadomości o zmianach klimatycznych zaczęły mnie mocno dotykać. Wizja końca świata była dla mnie wstrząsem. Dużo słyszałam o negatywnych skutkach wykorzystania węgla. I poczułam wstyd, że mój tata jest górnikiem.

Po pewnym czasie zrozumiałam jednak, że to nie wina czy odpowiedzialność mojego taty. To też nie mój wstyd.

To spływa z góry na jednostkę.

Czuję ogromną niesprawiedliwość wobec źle wymierzonych oskarżeń.

Czy tylko w przypadku katastrofy klimatycznej wina spływa na jednostkę?

#### **Pieśń górników do św. Barbary (tekst oryginalny)**

Ty, która w ziemi łonie dajesz górnikom bezpieczne schronienie  
Usłysz Barbaro, Ty wielka, wiernego górnika słowo.  
Do ciężkiej pracy zjeżdżamy na dół ciemnym szybem,  
O zechciej nas uchronić w głębokiej górniczej nocy!  
Chroń nas przed przygnieceniem przez skały,

przed grożącym nam śmiercią płomienistym  
wybuchem metanu i wyrwij nas w potrzebie.  
Ty, która jesteś naszą ochroną w walce z duchami głębi.  
Pomóż nam także dzisiaj opanować zaczepki złych nieprzyjaciół.  
I wybijaj godzinę odpoczynku, codziennego wyjazdu na górę,  
Aby z wiernych ust móc pozdrowić Cię radosnym Szczęść Boże.

**7** Jakub Padula  
**Obrazek** wydruk na płótnie, 2023

**8** Agnieszka Krawczyk,  
**Pozornie nic się nie dzieje** wideo, 2023

Projekt jest reakcją na żałobę przeżywaną po stracie bliskiej osoby. Obiekt przypominający tort urodzinowy poprzez swój kształt staje się wizualnym odwzorowaniem silnych uczuć jakimi są przywiązanie czy miłość. Gdy zapalam świeczki i obserwuję jak serce płonie, czuję, że wszystkie negatywne myśli i emocje odchodzą, spalają się razem z moim dziełem.  
To tylko coś na kształt tortu urodzinowego. Pozornie nic się nie dzieje.

**9** Jakub Padula,  
**Robert Lewanderski** banner, 3,2x1,6 m, 2023

Inspiracją do pracy stały się znalezione w lombardzie karty z piłkarzami, wśród których był też egzemplarz z podobną niejakiego Roberta Lewanderskiego. Niewielka zmiana w nazwisku daje furtkę do wykorzystania bez zezwolenia marki, jaką jest znany piłkarz. Podróbka zyskuje nowy wymiar - podrabiane są już nie tylko znane marki odzieżowe czy elektronika, ale także realne osoby. Zainteresował mnie stan rzeczy związany z istotą funkcjonowania lombardu; nie sprzedawanie, a pewna subwersja wartości, wymiana towaru na pewną kwotę, której wysokość nie musi wynikać z praw rynku czy ekonomii. Ten relatywny stan rzeczy, zmienny stosunek wartości do obiektu wydaje się być krzywym zwierciadłem, a równocześnie jest czymś przychodzącym naturalnie, zakorzenionym w ludzkiej cywilizacji - wymianą potrzeb.

**10** Dariusz Rzontkowski,  
**Bez tytułu**, 2023

**11** Aleksandra Górka,  
**Słownik dla dzieci** znaleziony w Lombardzie słownik dla dzieci w języku angielskim z 1994 roku, kolaż, 2023

Stare ilustracje przywołują pewien rodzaj nostalgii. Dostosowana do dzieci treść słownika, naiwna i infantylna, w zestawieniu z ciężarem znaczeniowym niektórych z opisywanych pojęć, trąci banałem. Dziecięca prostota, użyta do tłumaczenia często abstrakcyjnych pojęć, budzi uśmiech. W kontekście miejsca, w którym znalazł się słownik - bytomskiego lombardu - całość stwarza absurdalne wrażenie.

Wykorzystując różne współczesne źródła, nadaję słownikowym pojęciom nowe znaczenia, bliższe światu dorosłych niż dzieci, dodaję konteksty, które przeczą podstawowemu przeznaczeniu słownika. Poruszam tematy przemocy, nierówności i traumy.

**12** Klaudia Brzezińska,  
**Mia żyje** wideo, 2023

Lombard traktuję jako miejsce życia stworzonej przeze mnie bohaterki, która charakterologicznie i osobowościowo jest odpowiedzią na to, co tam zastałam. Główną inspiracją do stworzenia tej postaci jest moja kotka Mia. Lombard to świat całej jej rzeczywistości: od miejsca zamieszkania, przez miejsce pracy po wszystkie miejsca, w które ona się udaje i w których przebywa.

**13** Łukasz Kowalski,  
fototapeta, kadr z filmu **Lombard**

**14** Jan Kukułka,  
**Diamentowy Szlak** instalacja z imitacją strony www, 2023

Przyglądam się reliktom związanym z porzuconymi nadziejami, utraconą wiarą w obietnice marketingowych guru. Są to zastawione w lombardzie kasety, książeczka z coachingowymi sloganami „Diamenty biznesu” znaleziona na internetowej aukcji, a w końcu wykonana przeze mnie strona internetowa będąca odtworzeniem porzuconego w połowie lat 90. bloga.

**15** Magdalena Ferdyn,  
**Było minęło** instalacja z uszkodzonych kul dyskotekowych, 2023

Pierwszą dyskoteczkową kulę zauważyłam w lombardzie. Właściciel chciał ją wykorzystać w swoim kolejnym pomysle, jakim było przekształcenie lombardu w dyskoteczkę. Rozpoczęłam wtedy na własną rękę poszukiwania kolejnych kul, przygarniałam najchętniej te niekompletne, uszczerbione, niedoskonałe. Kiedyś piękne i chętnie używane, teraz niszczały porzucone.

Znalezione kule i ich elementy ułożyłam w strukturę przypominającą kształtem serowy koreczek, małą przekąskę, która wypadła z mody. Pod warstwą kurzu nadal przebija dawny blask lusterek.

**16** Dobrawa Cichoń, Stefania Skłodowska,  
**what they were wearing** instalacja, 2023

Stworzona przez nas praca została wykonana z fragmentów ubrań, z których każde miało symbolizować ofiarę przemocy seksualnej. Ten rodzaj przemocy (jak każdy inny) nie zna płci oraz wieku, ubrania wykorzystane przez nas należały do mężczyzn, kobiet oraz dzieci. Inspiracją do stworzenia dzieła była wystawa „What Were You Wearing” zorganizowana przez amerykańskich aktywistów oraz trend na TikToku „What I was wearing when it happened”, gdzie osoby molestowane dzieliły się tym, co miały na sobie w dniu gwałtu. Było to zmierzenie się z problemem stereotypizacji ofiar, jako wyzywająco ubranych oraz tak samo zachowujących się osób. My również podjęliśmy się walki z tym błędnym stereotypem, który w wielu krajach, m. in w Polsce jest nadal żywy.

Ze wspomnianych wcześniej fragmentów ubrań uszyliśmy pewnego rodzaju szatę pokutną, której każdy element został przyszyty czerwoną nicią. Jej kolor miał oddawać ból i dramat. Skrawki odzieży zostały przez nas poszarpane, czasem też pobrudzone w symbolicznym geście oddającym brutalność aktu przemocy. Strój zawiera również maskę/czapkę z wyciętą na czole dziurą - znakiem napiętnowania przez społeczeństwo. Osoby poszkodowane po zgłoszeniu molestowania czy gwałtu, często borykają się z osądem, jakoby dopuszczały się kłamstw i fałszywych oskarżeń w odniesieniu do agresorów. Do tego dochodzi również kwestia prawa i urzędników państwowych, którzy nie są przygotowani do pomocy ofiarom, pozostawiają poszkodowanych samym sobie. Prawdopodobnie, gdyby nie fundacje i inne organizacje pozarządowe, w Polsce byłoby trudno o jakąkolwiek pomoc, dlatego na tylnej okładce wymieniliśmy fundacje i telefony zaufania.

Temat przemocy seksualnej jest niemal całkowicie pominięty przez prawo, a policja i organy ścigania najczęściej nie uznają czegoś takiego

jak gwałt czy molestowanie. Przemoc seksualna to jest coś, o czym wszyscy wiedzą, ale nikt o tym nie mówi i pomimo XXI wieku nadal jest to temat tabu.

**17** Maria Bąk,  
**MUZA** instalacja, 2023  
współpraca: Mikołaj Zdancewicz

W projekcie wykorzystałam stare płyty winylowe, zastawione w lombardzie lub znalezione na śmietniku, którym nadałam nowe życie, zmieniając je w doniczki za pomocą obróbki cieplnej. Nagrania na płytach nie przepadły całkowicie: z muzyki i audycji jakie się na nich znajdowały, wspólnie z Mikołajem Zdancewiczem, stworzyliśmy nowe utwory o charakterze sentymentalnym. W doniczkach posadziłam rośliny pasujące do utworów, aby następnie odtwarzać im odpowiednie dźwięki. W instalacji widzę metaforę miasta Bytom.

**18** Łukasz Kowalski, fototapeta, kadr z filmu **Lombard**

**19** Igor Warykiewicz,  
**Głuchy telefon** instalacja, magnetofony szpulowe, 2023  
współpraca: Łukasz Warykiewicz

Czasami chcemy zapomnieć o kimś lub o czymś. Czasami chcemy, żeby wspomnienie zostało podtrzymane, jednak ono całkowicie zanika. Pamięć o ludziach, wspomnienia głosu zatracają się - są przekazywane z ust do ust, by w końcu zniknąć bezpowrotnie. Historia może być przekazywana z pokolenia na pokolenie, ale z czasem może zostać zniekształcona lub całkowicie zapomniana. W moim projekcie zależy mi na tym, aby w symboliczny sposób przedstawić zatracanie się wspomnień i informacji przekazywanych od osoby do osoby.

Zależy mi również, aby zawrzeć w tym wszystkim relację człowieka z przedmiotem, wykorzystując stare magnetofony szpulowe, pozyskane w różnym stanie z drugiej ręki. Chciałem z tego miejsca podziękować mojemu bratu za pomoc przy ich naprawie, ponieważ bez niej instalacja mogłaby nie mieć miejsca.

**20** Joanna Zdzienicka-Obałek,  
**Poza Światem** cykl obiektów, recykling stali z łyżew + kawałki różnych gatunków drewna zbieranych w trakcie spacerów, 2022

Wdycham pełne kurzu powietrze poddając się zapachowi tytoniu zatrzymanego w tekstyliach, skórach, pluszu i wiklinie. Jednocześnie wpatruję się w sterty niepotrzebnych przedmiotów. Nie mogę odeprzeć powracającego w mojej wyobraźni obrazu rozbitka z filmu Zemeckisa „Poza światem”. Chuck Noland, szef Fedexu starał się przetrwać mając do dyspozycji kilka mało praktycznych w kontekście pobytu na wyspie przedmiotów. Z lombardem i jego właścicielami jest w moim odczuciu podobnie – widzę walkę o przetrwanie nietypowo skrojonego pomysłu na biznes. Stojąc w chłodnej hali po nieczynnym markecie otoczona wyspami przedmiotów, którym trudno przypisać jakąkolwiek użyteczność przypatruję się stercie łyżew. Brodzę w masie, sięgam po najmniejsze, dziecięce, odkładam czarne - męskie. Początkowo niełatwa do przyjęcia rzeczywistość lombardu miesza się z ciągle nie dającą się odpędzić wizją przywołanego tropiku – w wyobraźni już nerwowo szukam sposobu na recykling tych przedmiotów, chciałabym pozbyć się tej masy, zrobić z nią porządek... I przypomina mi się, że Chuck znalazł łyżwy w wyrzuconej na brzeg paczce... Ani ja, ani rozbitek w pierwszym odruchu zupełnie nie wiemy co zrobić.

**21** Barbara Klus,  
**Przeżytek** obiekt, 2023

Pilot, kultowy przeżytek. Pokazuje przekrój ekonomiczny klientów lombardu. Kawałek plastiku, kawałek DNA. Klikali nie wiadomo ile razy w przedmiot. Czasem leżący na telewizorze, albo obok niego na serwetce, na stoliku.

**22** Gabriela Piłat,  
**Dzieci dorosłe** instalacja: rzutnik przeźroczy, slajdy, kolaż, 2023

Inspiracją do pracy nie były materialne przedmioty, które znalazłam na bytomskim targu staroci, ale raczej to, czego doświadczyłam, obserwując zastaną tam rzeczywistość. Moją uwagę w szczególności przykuło zestawienie przedmiotów dziecięcych: zabawek, figurek, ubranek, z rzeczami dla dorosłych: magazynami pornograficznymi czy starymi opakowaniami po papierosach. Przywołało to wspomnienia z dzieciństwa, kiedy jako mała dziewczynka błądziłam z rodzicami po podobnych miejscach, obserwując dokładnie takie same kuriozalne połączenia, gdzie nierzadko moją i innych dzieci uwagę bardziej przykuwały rzeczy „zakazane”.

**23** Katarzyna Królak,  
**Pod Słońcem** instalacja, klosze szklane, zapis performansu, 2022

Punktem wyjścia dla projektu było poszukiwanie podwójnego znaczenia kryjącego się za ozdobną formą kloszy, ich historią, a co za tym idzie historią światła. Klosze nadają klimat pomieszczeniu, budują atmosferę, chronią oczy przed jaskrawym blaskiem, a w końcu zamykają w sobie światło i rozpraszają je jak miękkie promienie słońca. Zamknęliśmy Słońce w naszych domach, okiełznaliśmy je, a tym samym pozbyliśmy się jako gatunek lęku przed ciemnością, a zatem i przed nieznanym. Osadziliśmy światło w ozdobnych kulach w ostatnim, pożegnalnym wyrazie czci jakim darzono Słońce w dawnych kultach solarnych.

Kulty solarne należące do religii politeistycznych uznawały Słońce za bóstwo bezpośrednio podporządkowane lub tożsame głównemu bogu. W zależności od położenia geograficznego, Słońce oraz bóstwa solarne przedstawiano jako łagodnych i łaskawych dawców nowego życia lub jako mściwych, porywczych niszczycieli.

W obecnie dominujących religiach dostrzegamy elementy symboliki kultów Słońca. Na czas chrześcijańskiego święta narodzin Chrystusa (25 grudnia) u schyłku cesarstwa rzymskiego przypadało święto Sol Invictus, dedykowane bóstwu łączącemu w sobie cechy greckiego Apollina i indyjskiego Mitry.

Kult Słońca przez wieki posługiwał się różnymi symbolami. Większość z nich łączy motyw koła i krzyża, zwanego krzyżem solarnym (pojawia się w ikonografii chrześcijańskiej pod postacią nimbu czy też w kształcie hostii).

Mój performance odnosi się do symboliki kultów słońca. Jest moim sposobem na połączenie się z wierzeniami przodków i swego rodzaju rytuałem. Ponowne obudzenie światła w starych kloszach, ma być odpowiedzią i podziękowaniem za codzienne wznoszenie się Słońca nad horyzontem w tym jakże nieprzewidywalnym świecie. Performance celowo miał miejsce w przestrzeni publicznej. Tak jak dawniej światło gromadziło całe społeczeństwo przy jednym ognisku, tak miało stać się i teraz.